

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра хореографії та мистецтвознавства

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА АКТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 02 Культура і мистецтво
(шифр і назва)

спеціальність: 024 Хореографія
(шифр і назва спеціальності)

інститут, факультет, відділення: факультет педагогічної освіти
(назва інституту, факультету, відділення)

рівень освіти: Магістр

Львів 2018

Робоча програма з дисципліни «Теорія і практика акторської майстерності» для студентів 5 курсу спеціальності 024 Хореографія

10 семестр (денна форма навчання),

Розробник: професор, канд. пед. наук Сосіна В.Ю.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри хореографії та мистецтвознавства
Протокол від “31” серпня 2018 року № 1

Завідувач кафедри хореографії та мистецтвознавства

(підпис)

(Сосіна В.Ю.)
(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 Мистецтво (шифр і назва)	Нормативна	
	Спеціальність 024 Хореографія (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування):	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		5 -й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин –90		10-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 1:1	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції	
		10 год.	
		Практичні, семінарські	
		30 год.	
		Самостійна робота	
		50 год.	
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю: опитування, виконання самостійної роботи, залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – ознайомити студентів з законами та прийомами акторської майстерності, долучити ці знання та вміння до професійного «багажу» майбутнього керівника хореографічного колективу, навчити творчо їх втілювати в хореографічній діяльності.

Завдання курсу:

- вивчити та засвоїти основні особливості акторської діяльності та взаємозв'язок з хореографічним мистецтвом;
- ознайомити з головними принципами та компонентами системи К.С. Станіславського;
- допомогти у оволодінні елементами акторської техніки і технології, специфікою їх використання в хореографії;
- розвинути практичні постановочні та виконавчі якості та вміння, необхідні хореографу в роботі над танцювальною постановкою різних жанрів і стилів.

У результаті вивчення курсу студенти повинні **знати:**

- історію та понятійно-категоріальний апарат театрального мистецтва;
- художній метод роботи актора за К. Станіславським, Л. Курбасом;

- драматичний репертуар світового та українського театру;
- етику та естетику театральної драми в хореографії.

Уміти:

- вдало виконувати вправи на увагу та координацію, акторські етюди;
- вміти працювати з гримом, світлом, на різних сценічних майданчиках;
- вдало виконувати передавати художній образ засобами акторської майстерності в танці;
- вдало виконувати роботу в дуеті, ансамблі через принцип візуального контакту людиною та простором;
- вдало застосовувати танцсимфонічний принцип акторської майстерності в хореографії.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Акторська майстерність в галузі хореографічного мистецтва.

Тема 1. *Поняття і специфіка акторської майстерності*

Поняття акторської майстерності, значення акторської майстерності у різних галузях мистецтва. З історії виникнення акторської майстерності. Основи акторської майстерності. Значення і специфіка акторського тренінгу. Зміст і форми акторської майстерності в хореографії. Значення розробок теорії виразного жесту Ф. Дельсарта, системи ритмічного виховання Ж. Далькроза, теорії виразного танцю Р. Лабана, А.Я. Ваганової, та ін..

Тема 2. *Практичні аспекти навчання акторської майстерності в танці*

Навчальна програма з акторської майстерності для дітей у жанрі хореографії. Методичні рекомендації в галузі проведення занять з акторської майстерності для танцюристів. Причини невдалих постановок та методи їх уникнення. Вивчення мови пластики та жестикуляції. Зняття «м'язових зажимів» та значення цього прийому.

Змістовний модуль 2. Втілення системи К. Станіславського у хореографічне мистецтво.

Тема 3. *Елементи акторської майстерності в контексті «Системи К.С. Станіславського»*

Структура «Системи К.С. Станіславського». Природні закони творчості, які піддаються свідомому освоєнню. Елементи акторської майстерності, їх

послідовність і взаємозв'язок: увага, уява, фантазія, почуття правди і віра, спілкування, взаємодія, емоційна пам'ять, м'язова свобода, дія, логіка і послідовність, метод фізичних дій, внутрішнє сценічне почуття та інші. Єдність психічного і фізичного в акторському творчості. «Тренінг і муштра». Оволодіння вправами за системою К. Станіславського.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	сем	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Акторська майстерність в галузі хореографічного мистецтва												
Тема 1. Поняття і специфіка акторської майстерності	22	2	10		-	10						
Тема 2. Практичні аспекти навчання акторської майстерності в танці	34	4	10	-	-	20						
Разом за змістовим модулем 1	56	6	20		-	30						
Змістовий модуль 2. Втілення системи К. Станіславського у хореографічне мистецтво.												
Тема 3. Елементи акторської майстерності в контексті «Системи К.С. Станіславського»	34	4	10		-	20						
Разом за змістовим модулем 2	34	4	10			20						
<i>Усього годин</i>	90	10	30	-		50						

5. Темы практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Зняття м'язових зажимів. Види розслаблення	4
2.	Розвиток пластики рухів різних частин тіла танцівника	4
3.	Рішення акторських завдань в танці	4
4.	Види жестів у класичному танці, їх пояснення. Мова танцю.	4
5.	Міміка, пантоміма, їх роль у перевтіленні у хореографічній постановці	4
6.	Акторське і постановочне рішення в танці	2

7.	Постановка етюдів на різні теми	4
8..	Постановка етюдів на задану тему. Вибір музичного супроводу. Обговорення постановочного задуму.	4
	Разом	30

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розробка вправ для зняття «м'язових зажимів». Демонстрація, вивчення з групою	4
2	Комплекси вправ для розвитку пластики кисті, рук, тулуба, усього тіла.	6
3	Скласти етюд для розвитку акторської майстерності на задану тематику	4
4	Види імпровізацій, спрямованих на розвиток акторських здібностей	6
5.	Описати принципи К. Станіславського для розвитку акторської майстерності в хореографії	6
6.	Жест, міміка, пантоміма, їх роль у перевтіленні.	4
7.	Сценічне дійство в хореографічній постановці.	10
8.	Рішення акторських завдань в танці	10
	Разом	50

7. Індивідуальні завдання

(для студентів, які навчаються за графіком сприяння)

1. Написати реферат про види і значення розвитку уяви у дітей різного віку.
2. Скласти етюди під музику на різну тематику
3. Описати принципи К. Станіславського для розвитку акторської майстерності.

8. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять в усній та письмовій формах.

- Опитування.
- Перевірка завдань для самостійної роботи.
- Перевірка матеріалів самопідготовки.
- Виконання завдань практичних занять.

Підсумковий контроль: залік (10 семестр –денна форма навчання).

9. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ для заліку

1. Дайте визначення поняттю «акторська майстерність».
2. Як Ви розумієте акторську майстерність у різних галузях мистецтва. Наведіть приклади.
3. Як проявляється акторська майстерність у хореографії.

4. Що таке «м'язовий зажим», якими способами можна його позбутися.
5. Для чого в хореографії потрібна пластика рук?
6. Дайте визначення поняттю «жест». Назвіть види жестів.
7. Охарактеризуйте жести, що використовують у різних видах танцювального мистецтва.
8. Назвіть складові частини системи К.С. Станіславського та розкрийте їх сутність.
9. Перерахуйте основні принципи «системи».
10. Розкрийте поняття «над завдання»
11. Що таке «наскрізна дія».
12. Перерахуйте елементи внутрішньої техніки актора,
13. Перерахуйте елементи зовнішньої техніки актора.
14. Розкрийте зміст основних понять «системи»: - «фізичне самопочуття» - «темпоритм» - «внутрішній конфлікт» та ін..
15. У чому полягає основний закон акторської творчості, відкритий Станіславським.
16. Розкрийте поняття «мистецтво переживання».
17. Послідовні кроки оволодіння майстерністю актора.
18. Яким чином можна користуватися методикою К. Станіславського у хореографії.
19. Історичні аспекти виникнення акторської майстерності.
20. Внесок Ф. Дельсарта, Е.Ж. Далькроза, А. Дункан, А. Ваганової у становлення і розвиток акторської майстерності.
21. Що таке «сценічна уява», «фантазія»
22. Розкрийте поняття «запропоновані обставини».
23. Що таке «сценічна увага»
24. Перерахуйте види уваги
25. Що таке «сценічна взаємодія».

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T	T	T	T3	T	T	T..	100
25	25	-	-	-	50	-	-	-	

T1, T2 ... – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі	Оцінка	Оцінка за національною шкалою
-------------------	--------	-------------------------------

види навчальної діяльності	ECTS	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
61-67	E		
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

Відеофільми, навчальна література, фонотека кафедри.

13. Рекомендована література

Базова.

1. Захава Б. Е. Мастерство актера и режиссера / Б. Е. Захава. – М. : ГИТИС, 2008. – 430 с.
2. Великие мюзиклы мира / - М.: Олма-прес, 2002. - 704 с.
3. Кнебель М.О. О действенном анализе пьесы и роли / Мария Кнебель. - М. Мистецтво, 1959.
4. Азы актерского мастерства / сост. Е. Р. Ганелин. – СПб. : Речь, 2002. – 239 с.
5. Гиппиус С. В. Актёрский тренинг. Гимнастика чувств / С. В. Гиппиус. – СПб: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2007. – 377 с. : ил. – (Золотой фонд актёрского мастерства).

Допоміжна.

1. Пави П. Словарь театра / П. Пави ; пер. с фр. ; под ред. Л. Боженовой. – М. : ГИТИС, 2003. – 514 с.
2. Мочалов Ю. Композиция сценического пространства. Поэтика мизансцены.. Учеб.пособие для учеб. заведений культуры [Текст] / Юрий Александрович Мочалов. — М.: 1981. — 239 с.
3. Станиславский К.С. Актёрский тренинг [Текст] / Константин Сергеевич Станиславский. — М.: АСТ; АСТ Москва: Полиграфиздат; СПб, 2010.
4. Элькис Г.Я. О пластическом тренаже актёра [Текст]: из опыта педагога / Г.Я. Элькис. — К.: Мистецтво, 1986. — 115 с.
5. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : навч. посібник / М. В. Кордон. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 584 с.
- Абрамян В.Ц. Театральна педагогіка / В.Ц. Абрамян. – К.: Лібра, 1996. – 224 с.
2. Амаспюранц А.А. Уроки мастерства в народном театре и студии / А.А. Амаспюранц. – М., 1989. – 77с.

3. Бояджиев Г.Н. Душа театра / Г.Н. Бояджиев. – М.: Молодая гвардия, 1974. – 368с.
4. Брехт Б. Про мистецтво театру / Б. Брехт. – К.: Мистецтво, 1977. – 364с.
5. Вопросы театральной педагогики: Сб. статей. / Под ред. Ю.С. Калашникова и др. – М.: ВТО, 1979. – 400с.
6. Ершов П.М. Искусство толкования. В двух частях. Часть первая. Режиссура как практическая психология / П.М. Ершов. – Дубна: Изд. Центр «Феникс», 1997. – 352с.
7. Ершов П.М. Технология актерского искусства / П.М. Ершов. – М., 1959. – 308с.
8. Кристи Г.В. Воспитание актера школы Станиславского / Г.В. Кристи. – М.: Искусство, 1968. – 455с.
10. Ремез О.Я. Мізансцена – мова режисера / О.Я. Ремез. – К.: Мистецтво, 1970. – 131с.
11. Ситнов Д. Грим и костюм в современном спектакле / Д. Ситнов, Л. Снежинский, И. Малыгина. – М.: Искусство, 1963. – 172с.
12. Станіславський К.С. Робота актора над собою: В 2-х частинах / К.С. Станіславський. – К.: Мистецтво, 1953. – 671с.
13. Терещенко М.С. Режисер і театр / М.С. Терещенко. – К.: Мистецтво, 1971. – 158с.
14. Товстоногов Г.А. Зеркало сцены: о профессии режиссера / Г.А. Товстоногов. – Л.: Искусство, 1984. – Кн.1. – 303с.
15. Топорков В.О. О технике актера / В.О. Топорков. – М.: Искусство, 1954. – 123с.

13. Інформаційні ресурси.

1. Прийоми акторської майстерності та імпровізаційні вправи на заняттях із сценічного руху як одна з умов самореалізації учнів вокально-хорового відділення: http://osvita.ua/school/lessons_summary/upbring/37435
2. Книги, статті, підручники з майстерності актора, сценічному руху тощо: <http://www.krispen.narod.ru/knigi.html>